

Załącznik
do Uchwały Nr XI/86/2019
Rady Gminy Komarówka Podlaska
z dnia 19 grudnia 2019 r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2020

1. Wstęp

Narkomania to jedna z poważniejszych chorób współczesnego społeczeństwa. To zjawisko wielowymiarowe, które pociąga za sobą liczne konsekwencje, wśród których najdotkliwsze są szkody zdrowotne, jak infekcje, zatrucia organizmu czy depresja. Narkomania charakteryzuje się przymusem zażywania środków odurzających. Jest rozpatrywana również w kontekście gospodarczym, prawnym czy też kulturowym. Istnieje kilka umownych poziomów intensywności kontaktu z narkotykami, rozpoczynając od inicjacji, a na zaawansowanym uzależnieniu kończąc.

Narkotyki i narkomania stwarzają problemy społeczne i cywilizacyjne o zasięgu globalnym. Narkomania zatacza coraz szersze kręgi, a używanie środków odurzających wywołuje negatywne następstwa kryminalne, społeczne, ekonomiczne i zdrowotne.

Zmiana postaw ludzi sięgających po substancje psychoaktywne oraz zapobieganie negatywnym wpływom otoczenia, będących przyczyną patologicznych zachowań, wymaga prowadzenia działań na szeroką skalę. Zmiany, aby były skuteczne, muszą swym zasięgiem objąć wszystkie elementy otoczenia ludzi: rodzinę, zakład pracy, grupę rówieśniczą, szkołę, czy społeczność lokalną.

Narkomania jest chorobą, która wymaga od osób uzależnionych udziału w ambulatoryjnych programach leczenia lub w stacjonarnych ośrodkach leczniczych. Jednakże najważniejszym elementem procesu przeciwdziałania narkomanii jest profilaktyka prowadzona w środowisku lokalnym.

Podstawowym aktem prawnym w zakresie przeciwdziałania narkomanii jest ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020.

Kluczowym aktem prawnym, na podstawie, którego prowadzi się realizację działań na szczeblu lokalnym jest Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, który jest uchwalany corocznie przez Radę Gminy.

2. Diagnoza problemów w Gminie Komarówka Podlaska

Diagnoza problemów w Gminie Komarówka Podlaska została opracowana w 2017 roku.

Analiza lokalnych zagrożeń w gminie Komarówka Podlaska pozwala stwierdzić, iż najbardziej palącym problemem w gminie - wedle jej mieszkańców - jest bezrobocie, które pociąga za sobą szereg innych problemów społecznych. Nadużywanie alkoholu może być powodowane brakiem pracy. Brak pracy uznany został za czynnik predysponujący do uzależnienia od alkoholu a co się z tym wiąże do stosowania przemocy (przemocy rodzinnej). Zwrócono również uwagę na występowanie przemocy w szkole.

Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród badanych dorosłych mieszkańców gminy, dotyczących spożywania alkoholu wskazuje, że alkohol jest obecny w ich życiu dość często. Werbalizowana przez mieszkańców percepcja problemów alkoholowych pozwala stwierdzić, że jest to spory problem środowiska lokalnego, traktowany przez większość mieszkańców jako poważny. Badani dostrzegają nie zawsze właściwe wzorce zachowań związanych z alkoholem w środowisku lokalnym, choć niewielka część z nich odczuwa zagrożenie swojego bezpieczeństwa ze strony osób pijących alkohol i pewnie dlatego istnieje małe oczekiwanie podjęcia konkretnych działań przez władze lokalne.

Sporadycznie zdarza się możliwość zakupu alkoholu przez osoby nieletnie.

Trudno jednoznacznie ocenić deklaracje dorosłych mieszkańców gminy dotyczące kontaktu z narkotykami, wydaje się, że bagatelizowany jest ten problem. 11% badanych uczniów zna osoby stosujące narkotyki, a 6% handlujące. Jednak nikt nie przyznał się do ich używania. Budująca jest powszechność wiedzy wśród młodzieży i dorosłych o szkodliwym, narkotycznym działaniu tzw. dopalaczy i brak popularności tych używek wśród młodzieży.

Problemem jest fakt używania nikotyny przez 25% młodzieży, głównie ze szkół średnich.

Odrębnym problemem w gminie jest przemoc. Choć interwencji Policji jest stosunkowo niewiele, zjawisko to jest dobrze znane i powszechnie występujące zarówno w domach jak i w środowisku szkolnym. W 73% gospodarstw domowych występują formy przemocy. Głównie chodzi tu o obserwacje sytuacji rodzinnej sąsiadów, choć 25% osób przyznało się do przemocy we własnym domu. Najczęściej ofiarami przemocy są dzieci i żony (kobiety). 13% dzieci przyznało się, że dotknęła ich przemoc. Szacuje się, że w 5% była to przemoc psychiczna.

Badania ukazały, że najczęściej to matki stosują przemoc wobec swoich dzieci jednak są to łagodniejsze jej formy. Więcej matek stosuje takie formy przemocy jak krzyk, ogólnie złe traktowanie dziecka, natomiast ojcowie wymierzają klapsy bądź biją pasem. 12% rodziców stosuje surowe metody karania.

Do głównych skutków przemocy w późniejszym życiu ofiar należy przede wszystkim agresywność, brak pewności siebie i izolowanie się od społeczeństwa. Pocięszający jest fakt, iż problem przemocy wobec dziecka został zauważony. Powoduje to min. większe przyznawanie się do tego zjawiska, wzrost odwagi cywilnej. I to nie tylko problem przemocy fizycznej, której ślady są dużo łatwiejsze do zauważenia, ale i tej, której śladów nie widać - przemocy emocjonalnej. Związane jest to również ze wzrostem wiedzy oraz świadomości ludzi dotyczącej tej tematyki.

Jest to szczególnie ważne, gdyż jeszcze do niedawna przemoc wobec dziecka w rodzinie była uważana tylko i wyłącznie za sprawę rodzinną. Społeczność lokalna sądziła, że to prywatna sprawa i nikt nie powinien się wtrącać nawet, gdy podejrzewa, iż w danej rodzinie dzieje się coś niepokojącego. Przemoc bardzo niekorzystnie wpływa na rozwój zarówno fizyczny jak i psychiczny krzywdzonego dziecka. Przynosi bardzo negatywne skutki i długotrwałe następstwa dla bezbronnych ofiar. W większości przypadków skutki przemocy są nieodwracalne.

Dość poważnym problemem jest kontakt młodzieży z mediami, szczególnie z komputerem i Internetem. Chodzi głównie o ilość czasu spędzanego oraz niewielką znajomość zagrożeń internetowych, szczególnie wśród rodziców. Nasilenie tych problemów jest mniejsze niż średnia w województwie. Około połowa rodziców nie wyjaśnia dzieciom tego z czym mają do czynienia w mediach, a większość nie rozmawia o zagrożeniach związanych z używaniem mediów. Młodzież w większości (na wszystkich poziomach edukacji) może bez ograniczeń oglądać dowolne programy telewizyjne, w dużej części

dysponując własnymi telewizorami lub korzystając z Internetu. 17% młodzieży słyszała o cyberprzemocy, 14% doświadczyło cyberprzemocy.

Większość młodzieży deklaruje dobry kontakt z rodzicami, choć im starsza młodzież tym większe problemy w kontaktach rodzinnych są zgłaszane. Podobnie jeśli chodzi o zapotrzebowanie na działania profilaktyczne w szkołach. Zgłaszają je głównie rodzice starszej młodzieży (szkoły średnie). Jednak starsza młodzież częściej deklaruje uczestnictwo w takich działaniach w szkołach.

Pocieszającym jest fakt, że znaczna część młodych ludzi preferuje spędzanie czasu wolnego ze znajomymi, również aktywność sportową. Jednak duża część dorosłych jak i młodzieży zgłasza zbyt małe możliwości spędzenia czasu wolnego na terenie gminy

3. Cele i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

1) Cel główny:

Przeciwdziałanie narkomanii na terenie gminy Komarówka Podlaska;

2) Cel główny osiągnięty będzie poprzez realizację celów szczegółowych:

- a) koordynacja działań różnych grup społecznych w zakresie przeciwdziałania narkomanii;
- b) wspieranie dostępu do programów terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób eksperymentujących, używających szkodliwie, zagrożonych uzależnieniem i uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych ;
- c) wspieranie realizacji programów profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży, obejmujących czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych.
- d) efektywna profilaktyka pierwszorzędowa.

3) Realizacja celów odbywać się będzie poprzez następujące zadania:

- a) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- b) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii i nadużywania substancji psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- c) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4) W budżecie Gminy Komarówka Podlaska na realizację programu w roku 2020 przeznaczono środki finansowe w wysokości 5 000,00 zł.

Wydatkowanie środków będzie następowało zgodnie z harmonogramem zadań.

Harmonogram realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok

Zadania	Sposób realizacji	Oczekiwany efekt	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
<p>1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem</p>	<p>1. Zapewnienie możliwości korzystania z porad punktu informacyjno-konsultacyjnego w Komarówce Podlaskiej osobom z problemami narkomanii, przemocy, alkoholu.</p> <p>2. Realizacja działań opiekuńczo – wychowawczych w ramach zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniami</p>	<p>1. Większa świadomość choroby i konieczność leczenia</p> <p>2. Zorganizowany czas wolny zapobiegnie powstaniu dysfunkcji społecznych wśród tej grupy a także przyczyni się do podniesienia procesu adaptacji społecznej</p>	<p>Cały rok</p> <p>cały rok</p>	<p>-</p> <p>-</p>
<p>2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,</p>	<p>1. Udzielanie pomocy doraźnej poprzez pracę socjalną, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sporządzenie wniosku do sądu, prokuratury, 2) wskazywanie ośrodków specjalizujących się leczeniem uzależnień od środków psychoaktywnych <p>2. Funkcjonowanie systemu współpracy instytucji działających na terenie Gminy Komarówka Podlaska w zakresie przeciwdziałania narkomanii – działania organizacyjno-biurowe.</p>	<p>1. Zmniejszenie poczucia bezradności w poszukiwaniu pomocy</p> <p>2. Większa liczba osób podejmująca działania prawne i społeczne przeciwdziałające narkomanii</p>	<p>Cały rok</p>	<p>--</p> <p>800,00 zł</p>

<p>3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych</p>	<p>1. Monitorowanie stanu problemów narkomanii na terenie Gminy Komarówka Podlaska, w szczególności: 1) zbieranie danych statystycznych; 2) prowadzenie badań ankietowych dotyczących skali zjawiska w rytmie gwarantującym uzyskanie wyników porównywalnych w czasie; 3) analiza uzyskanych danych, opracowanie wniosków i priorytetów do dalszej pracy.</p> <p>2. Realizacja profilaktycznych programów informacyjno-edukacyjnych w placówkach oświatowych podległych samorządowi gminy - Skutki sięgania po używki i narkotyki w młodym wieku – spotkania z terapeutami ds. uzależnień, psychologiem 1) Wyjazd do Poradni Profilaktyki MONAR i warsztaty profilaktyczne – LO i ZSS w Komarówce Podlaskiej 2) Warsztaty profilaktyczne – „Przeciw narkotykom – ku afirmacji życia” Szkoła Podstawowa w Komarówka Podlaska</p> <p>3. Dofinansowanie programów profilaktycznych w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży z terenu Gminy Komarówka Podlaska, programów stanowiących alternatywę wobec używania substancji odurzających</p>	<p>1. Zwiększenie przekonań normatywnych ograniczających sięganie po środki odurzające.</p> <p>2. Wzmocnienie naturalnych potrzeb zdrowego stylu życia.</p> <p>3. Ograniczenie szkód związanych z nadużywaniem środków psychoaktywnych</p>	Cały rok	-
			W ciągu roku szkolnego	1 700,00 zł
			Czerwiec - wrzesień	500,00
				2 000,00 zł
RAZEM:				5 000,00 zł

4. REALIZATORZY:

Program będzie realizowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

5. PARTNERZY:

- 1) GOPS;
- 2) Policja;
- 3) Placówki oświatowe;
- 4) Gminne Centrum Kultury
- 5) NZOZ;
- 6) Organizacje pozarządowe;
- 7) Parafie;
- 8) Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

6. ŹRÓDŁA I TRYB FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Finansowanie Programu odbywa się w ramach środków pochodzących z wnoszonych opłat od osób prawnych i fizycznych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, przeznaczonych na realizację ww. programu w drodze uchwały Rady Gminy.

7. SPOSÓB OCENY REALIZACJI PROGRAMU

Miernikiem efektywności programu w 2020 roku będą uzyskane informacje dotyczące:

- 1) liczba osób objętych szkolnymi programami profilaktycznymi;
- 2) liczba osób objętych pozaszkolnymi programami profilaktycznymi;
- 3) liczby organizacji pozarządowych podejmujących zadania publiczne na rzecz lokalnej społeczności;
- 4) łączna wysokość środków finansowych zaangażowanych przez organizacje pozarządowe w realizację zadania zlecanego przez Gminę Komarówka Podlaska.

8. PODSUMOWANIE

W ostatnich latach pojawiła się moda na zażywanie substancji psychoaktywnych, które coraz częściej zajmują miejsce alkoholu. W szczególności zagrożone są osoby młode, o nieukształtowanej do końca osobowości, podatne na wpływy otoczenia i ciekawe nowych doświadczeń. Problem narkotyków nie zawsze staje się od razu widoczny dla całej społeczności, niekiedy rozwija się w ukryciu. Młodzi ludzie sięgający po narkotyki zwykle nie robią tego ostentacyjnie. Pierwsze sygnały o pojawieniu się problemu bywają bagatelizowane lub wręcz ignorowane. Stąd też tak ważna jest profilaktyka skierowana w szczególności do ludzi młodych, która uświadomi im skalę zagrożenia i niebezpieczeństwo jakie niesie zażywanie narkotyków pod każdą postacią. Tylko wtedy, gdy młodzież nauczy się rozumieć motywy swego postępowania i brać za nie odpowiedzialność nastąpi ograniczenie poszukiwania alkoholu i środków odurzających.

Istotą działań profilaktycznych jest przeciwdziałanie zagrożeniom, których wystąpienie lub spotęgowanie w przyszłości wydaje się wysoce prawdopodobne.

Powszechnie uważa się, że skuteczna profilaktyka jest optymalnym sposobem hamowania rozwoju lub ograniczania skali zjawisk uznanych za niekorzystne i dolegliwe społecznie. Z tego względu jest znacznie bardziej opłacalna niż kosztowne działania naprawcze konieczne w sytuacji, gdy zaskakująco wzrasta skala wcześniej nie dostrzeganych lub bagatelizowanych niepożądanych zjawisk.

Zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii są zbieżne z zadaniami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Z tego względu część z nich jest ujęta w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, między innymi realizacja programów profilaktycznych, które obejmują w swoich treściach problemy używania środków psychoaktywnych w tym alkohol, narkotyki, tytoń. Programy te realizowane są na terenie gminy i są rozszerzone o różne formy zajęć sportowych co jest jednym z elementów zdrowego stylu życia.

Przewodniczący Rady

Joanna Krupska
Joanna Krupska